

ทำอนาจารลูกบ้าน !! ถูกสั่งให้พ้นจากผู้ใหญ่บ้านได้

โดย นายปกครอง

“ผู้ใหญ่บ้าน” ผู้นำชุมชนที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการรักษาความสงบเรียบร้อยและดูแลทุกข์สุขของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ตลอดจนประสานงานและแจ้งข่าวสารของทางราชการให้ประชาชนรับทราบ

โดย ... ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกในหมู่บ้านนั้น ๆ ทั้งนี้ผู้ที่สามารถสมัครรับเลือกให้เป็นผู้ใหญ่บ้านได้ นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดแล้ว ยังต้องไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่นที่กำหนดไว้ด้วย เช่น ไม่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือเสียชื่อในทางพาลหรือทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม ฯลฯ

คดีปกครองที่นำมาเสนอท่านผู้อ่านในวันนี้ ... เป็นกรณีของนายยอด ซึ่งในขณะดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ถูกศาลจังหวัดพิษณุโลกพิพากษาว่ามีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๘ (กระทำอนาจาร) โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ และผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเป็นผู้ประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง กรณีกระทำอนาจารต่อลูกบ้าน ตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

นายยอดเห็นว่าคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งไม่เป็นธรรม อีกทั้งศาลจังหวัดได้มีคำพิพากษาลงโทษตนแล้ว การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดนำคำพิพากษาของศาลจังหวัดมาประกอบการวินิจฉัยในทางปกครองกับตนอีก ถือเป็นการลงโทษที่ซ้ำซ้อน จึงยื่นฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งที่ให้ตนพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดี) มีคำสั่งให้ตนกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านดังเดิม

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลจังหวัดได้มีคำพิพากษาในคดีอาญาว่ามีความผิดฐานอนาจารจริง เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวกและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน รวมทั้งมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญาโดยตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน จึงต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายและดูแลมิให้มีการประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนต่อระเบียบกฎหมาย

การที่ผู้ฟ้องคดีกระทำอนาจารต่อผู้เสียหายซึ่งเป็นราษฎรในหมู่บ้าน จึงเป็นการกระทำความผิดซึ่งวิญญูชนโดยทั่วไปย่อมตระหนักว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมอันน่ารังเกียจ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ อันจะต้องเป็นผู้ดูแลหมู่บ้านให้สงบเรียบร้อย หากให้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านต่อไป ย่อมกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน อันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและส่วนรวม การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงมีสภาพร้ายแรงเป็นปฏิกิริยาต่อการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน อันถือเป็นผู้ประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และการที่ผู้ฟ้องคดีได้รับโทษทางอาญามาแล้ว ไม่เป็นเหตุที่ผู้ฟ้องคดีจะได้รับยกเว้นการพิจารณาในทางปกครองเกี่ยวกับความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๐๘/๒๕๖๒)

คดีนี้นับว่าเป็นอุทาหรณ์สำหรับผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนหรือราษฎรในพื้นที่ว่าต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ให้สมกับที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้นำชุมชน ซึ่งการประพฤติตนไม่เหมาะสมหากเป็นความผิดทางอาญาด้วย ย่อมต้องรับโทษทางอาญาตามที่กฎหมายกำหนด และถึงแม้ในคดีอาญา ศาลจะมีคำพิพากษาให้รอการลงโทษจำคุกก็ตาม หากความประพฤติไม่เหมาะสมกับตำแหน่งเป็นความผิดตามที่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดไว้ การรอการลงโทษทางอาญาก็ได้มีผลทำให้ไม่ต้องถูกพิจารณาทางปกครองให้พ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด...ครับ !!

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นบทความเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admindcourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูอยู่ยงอุทาหรณ์จากคดีปกครอง)